

**Dış Ticaret Performansına Dayalı Ülke Riski Öngörülleri İle Aktif-
Pasif Yönetiminde Para Birimi Tercihlerinin Bankaların Likidite
Performansı Üzerindeki Etkileri: Ampirik Bir Analiz**

*Effects Of Country Risk Forecasts Based On Foreign Trade Performance
And Currency Choices In Asset-Liability Management On Banks' Liquidity
Performance: An Empirical Analysis*

Erol MUZIR

Yalova Üniversitesi,
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
İktisat Bölümü,
Yalova, Türkiye
erol.muzir@yalova.edu.tr

Ayberk ŞEKER

Yalova Üniversitesi,
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Uluslararası Ticaret ve Finansman
Bölümü, Yalova, Türkiye
ayberk.seker@yalova.edu.tr

Özet

Likidite performansına dayalı teknik başarısızlık riskinin ölçümüne yönelik parametrik ve parametrik olmayan model önerilerinin ortaya konulduğu bu çalışmanın ana amacı, dış ticaret performansına dayalı ülke riski tahminleri ile bankaların aktif-pasif yapılarına ilişkin olarak aldıkları spesifik kararların, söz konusu bankaların likidite pozisyonlarını ne şekilde etkilediğini tespit edebilmektir. Ayrıca, kredi kullandırma etkinliği ve sermaye yeterliliği olgularının likidite performansı üzerindeki muhtemel etkileri de incelenmiştir. Bu amaçla, Türkiye’de faaliyet gösteren yerli ve yabancı 26 mevduat bankasının Mart 2003 – Mart 2009 tarihleri arasında yayınladıkları üçer aylık konsolide finansal ve finansal olmayan bilgiler kullanılarak, faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akımı ve genel net nakit akımı pozisyonları ışığında parametrik ve parametrik olmayan tahmin modelleri üretilmiştir. İkili Lojistik Regresyon ve Çok Değişkenli Uyumlu Regresyon Uzanımları (MARS) analizi kullanılarak üretilen teknik başarısızlık tahmin modellerinin sonuçları doğrultusunda; dış ticaret performansına dayalı ülke riski öngörülerinin teknik başarısızlık (likidite açığı) olasılığını aynı yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, aktif-pasif yapılarını ilgilendiren yabancı para-Türk Lirası tercihlerinin başarısızlık olasılığını önemli düzeyde değiştirdiği tespit edilmiştir. Yabancı bankaların yerli bankalara kıyasla nispeten daha az başarısızlık riskine tabi oldukları görülürken, kredi kullandırma etkinliği ile sermaye yeterliliği performansının beklendiği üzere riski azalttığı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bankaların likidite performansı, teknik başarısızlık, ülke riski, aktif-pasif yapısı, İkili Lojistik Regresyon, MARS, Türkiye

Abstract

The foremost purpose of this paper that presents some parametric and non-parametric model proposals towards measuring banks' risk of technical insolvency (failure) as based on their liquidity performance is to discern how specific choices regarding asset-liability structure of banks and country risk predictions concerning overall foreign trade performance affect liquidity position of those banks. Moreover, possible impacts of lending efficiency and capital adequacy on liquidity performance are argued. For this purpose, some parametric and non-parametric risk estimation models have been developed using the consolidated financial and non-financial data that were reported on a quarterly basis by 26 Turkish and foreign deposit banks within the period between March 2003 and March 2009 to predict changes in the balances of both net cash flows from banking activities and overall net cash flows. According to the findings of the models developed by undertaking Binary Logistic Regression and Multivariate Adaptive Regression Splines (MARS), it is concluded that foreign trade performance based country risk forecasts are positively correlated with technical failure risk exposure while currency compositions of assets and liabilities are significantly effective on risk level. In addition, we also observe that foreign banks are relatively less exposed to technical failure risk and infer that increasing lending efficiency and better capital adequacy could lead to pretty liquidity performance, as expected.

Keywords: *Liquidity performance in banks, technical failure, country risk, asset-liability structure, Binary Logistic Regression, MARS, Turkey*